

هم آهنگ نمودن قوانین و مقررات در اتحادیه های اروپائی

(۳)

هم آهنگی قوانین و مقررات مالی و مالیاتی

موانع مالی و مالیاتی گاهی جانشین موانع گمرکی میگردد چنانچه بعضی از کشورها حقوق گمرکی خود را طبق مقررات پیش‌بینی شده تقلیل یا حذف نموده ولی موازی آن مالیات‌هایی برای واردات وضع میکنند که اثر تقلیل یا حذف حقوق گمرکی را از بین میبرد. همچنین گاهی دول در مقابل برقراری عوارض جدید بر واردات یا تقلیل عوارض صادرات و برعکس اثرات تضعیف و تقویت پولی را خنثی مینمایند.

منطق حکم میکند که پس از تشکیل اتحادیه گمرکی همانطوریکه مقررات و قوانین گمرکی هم آهنگ و بصورت واحدی درمیآیند باید مقررات و قوانین مالی و مالیاتی هم هم آهنگ و بصورت واحدی درآیند تا بی‌طرفی مالیاتی کاملاً محفوظ گردد و اختلاف آن موجب اختلال امور گمرکی نگردیده و بر رقابت آزادانه نقل و انتقال کالا از کشوری بکشور دیگر لطمه‌ای وارد نسازد. قاعده مطلقه‌ای که نویسندگان قرارداد رم را در تدوین مواد ۹۵ تا ۹۹ هدایت میکرد قاعده غیر تبعیضی بودن مقررات مالی بود.

برای اینکه اتحاد گمرکی بین چند واحد اقتصادی عملی شود اولاً باید قوانین و مقررات مالی هم آهنگ و واحد گردند تا بتوانند بی‌طرفی خود را حفظ کنند و ثانیاً مقررات واحد در کلیه واحدهای اقتصادی بمورد اجرا گذاشته شوند.

الف - هم آهنگ نمودن و وضع مقررات واحد مالیاتی بطور کلی قوانین و مقررات مالی و مالیاتی باید طوری باشند که بی‌طرفی خود را حفظ نموده و اثر منفی یا مثبتی در مبادلات بازرگانی اتحادیه‌های اقتصادی باقی نگذارند.

هنگامیکه قرارداد رم در سال ۱۹۵۸ با مضاء رسید سیستم مالیاتی کشورهای

عضو اتحادیه‌های اروپائی براساس عوارض بر عملکرد بود.

در فرانسه با نرخهای متعدد عوارض بر عملکرد را بر مبنای ارزش اضافی اخذ مینمودند در صورتیکه در سایر کشورها عوارض بر عملکرد را بر مبنای سیستم نرخ مجموعی ارزش اضافی تعیین میکردند در سیستم مالیاتی نوع اول مالیات بر مجموع ارزش اضافی در مراحل تولید و با نرخ بالاتری تعلق میگیرد بطوریکه حاصل و درآمد مالیاتی برابر درآمد سیستم مالیاتی نوع دوم میباشد. فرض نمائیم که برای تولید کالائی سه مرحله ضروری باشد و در هر مرحله‌ای ۱۰۰ واحد بارزش آن علاوه شود و نرخ مالیاتی نیز ۸٪ باشد در اینصورت در آخر مرحله نهائی ارزش کالای تولیدی برابر ۳۰۰ بوده و مالیات متعلق بآن نیز برابر ۲۴ واحد میشود. در صورتیکه در سیستم مالیاتی نوع دوم عوارض در هر مرحله اخذ میشود. اگر فرض کنیم سه مرحله برای تولید کالا ضروری و نرخ مالیاتی هم ۴٪ باشد. در مرحله اول که ارزش واحد کالا ۱۰۰ میباشد مالیات آن ۴ و در مرحله دوم که ارزش کالا ۲۰۰ واحد میشود مالیات آن ۸ و در مرحله سوم که ارزش آن ۳۰۰ میشود مالیات آن ۱۲ بطوریکه مجموع آن $24 = 12 + 8 + 4$ و برابر حاصل مالیاتی نوع اول میباشد.

در سیستم مالیاتی بر عملکرد بر مبنای نرخ مجموعی ارزش اضافی دو نقیصه وجود دارد: اولاً رقابت کارخانجات داخلی را که مالیات بمورد اجرا گذاشته شده با کارخانجاتی که در آنجا مراحل سه‌گانه ادغام میگردد بهم میزند. در مثالهای فوق‌الذکر اگر کارخانه مراحل سه‌گانه تولید را به دو مرحله تبدیل نماید مالیات با نرخ ۴٪ به ۱۶ واحد - بجای ۲۴ واحد تبدیل میشود در صورتیکه این نقیصه در مالیات بر ارزش اضافی ساده وجود ندارد و سیستم مالیاتی بیطرفی خود را هنگام ادغام حفظ مینماید و بهمین علت است که در انتخاب سیستم مالیاتی واحد اتحادیه‌های اروپائی این نوع مالیات را ملاک عمل قرار داده است.

ثانیاً در قلمرو مبادلات بین‌المللی سیستم مالیاتی بر عملکرد بر مبنای نرخ مجموعی ارزش اضافی بیطرفی مالیاتی را در سرحدات تأمین نمیکند در صورتیکه سیستم مالیاتی اتخاذی در اتحادیه‌های اروپائی باید طوری باشد که بیطرفی مالیاتی در مبادلات بین‌المللی کاملاً حفظ شود بدین معنی که اخذ مالیات در کشورهای مختلف موجب بهم‌زدن رقابت مبادلات نگردد مثلاً اگر هزینه تولیدی بدون اخذ مالیات در کشور الف برابر ۱۰۰ واحد باشد و نرخ مالیاتی ۵٪ فرض شود در اینصورت قیمت تمام شده با مالیات در کشور الف برابر ۱۱۰ میگردد برعکس اگر در کشور ب نرخ مالیاتی ۱۵٪ باشد و هزینه تولیدی پائین‌تر از کشور الف و ۱۰۰ باشد در اینصورت قیمت تمام شده در کشور ب با مالیات برابر ۱۱۵ و بیشتر از قیمت در کشور الف خواهد بود. بطوریکه از مثال فوق مشاهده میشود با وجود اینکه کالای واحدی در کشور ب تولید شده و هزینه تولید آنهم کمتر از کشور الف میباشد معیناً بعلت بالابودن نرخ مالیاتی در این کشور قدرت رقابت از بین میرود و کالا

از کشور الف بکشور ب وارد خواهد شد بدون اینکه هزینه نسبی در نظر گرفته شود بلکه موجب اساسی این مبادلات اختلاف نرخ مالیاتی موجود کشور الف نسبت بکشور ب میباشد. برای رفع این نقیصه سازمان گات^۱ اصولی را در باره عوارض بر مصرف تعیین نموده که اتحادیه‌های اروپائی و همچنین کشورهای اروپائی مبادلات آزاد آنها را مورد رعایت قرار داده‌اند.

— هرکشوری واردات را مشمول همان عوارض عملکردی قرار میدهد که در داخل کشور برای همان کالا اخذ میگردد.

— هرکشوری صادرات را از شمول بر عوارض عملکرد معاف نموده و یا در صورت اخذ آنرا رد مینماید.

ب — مراعات بیطرفی مالیاتی در مبادلات بین‌المللی

بموجب مواد ۹۵ تا ۹۷ قرارداد رم هیچ دولتی نباید محصولات دولت دیگر عضو را بنحوی مستقیم یا غیر مستقیم، مشمول تحمیلات مالی سازد که فوق تحمیلاتی باشد که در مورد محصولات ملی در بازار خود اعمال میکند و هرگونه تبعیض موجود که با این اصول مباین باشد باید تا آغاز مرحله دوم حذف شود، همچنین کمک صادراتی که بعضی از کشورها بصورت اعطاء جایزه در سطحی بیش از آنچه که بعنوان عوارض داخلی پرداخت میشود برقرار میکنند رسماً ممنوع شده‌است.

متأسفانه قرارداد رم میزان برقراری عوارض بر واردات و معافیت صادراتی را کاملاً مشخص نمیکند و در ماده ۹۷ قرارداد رم حداقل و حداکثر تعیین شده که کشورهای عضو در آن حدود میتوانند عوارض را تغییر دهند و این تغییرات خود موجب و وسیله‌ای برای بهم‌زدن تعادل رقابت آزادانه بین کشورها میگردد بطوریکه هر یک از کشورهای عضو که مایل باشند میتوانند از این راه که باصطلاح تضعیف مالیاتی معروف شده قدرت رقابت خود را در بازارهای سایر کشورها افزایش دهند و مثل تضعیف پولی از تغییرات عوارض همان نتیجه حاصل شود مثلاً اگر کشوری مالیات بر عملکرد را درباره واردات افزایش داده و اعطاء کمک و امتیازات را بصادرات کاهش دهد مثل اینکه پول خود را تقویت کرده باشد یا اینکه برعکس اگر مالیات بر عملکرد را درباره واردات کاهش داده و اعطاء کمک و امتیازات را به صادرات افزایش دهد نظیر سیاست تضعیف پولی عمل کرده است. حال ممکن است کشوری این عمل را درباره کلیه واردات و صادرات انجام داده و یا اینکه درباره رشته خاصی که مورد نظر میباشد عمل نماید در هر صورت اعمال تغییرات در عوارض مالیاتی موجب بهم‌زدن رقابت آزادانه بین کشورهای عضو اتحادیه میگردد. چنانچه در سال ۱۹۶۰ سالهای اول اجرای مقررات رم کشورهای عضو اتحادیه‌های اروپائی غیر از فرانسه از راه تغییرات عوارض مالیاتی درباره کلیه رشته‌ها یا بعضی از آنها در سرحدات توانسته‌اند اثرات تقلیل حقوق گمرکی را خنثی نمایند.

1) L'Accord General sur les Tarifs Douaniers et le Commerce.

قرارداد عمومی درباره تعرفه گمرکی و تجارت

برای جلوگیری از این مشکلات به پیشنهاد کمیسیون اجرائی، شورای وزیران مالی اتحادیه‌های اروپائی در ۲۱ ژوئن ۱۹۶۰ تصمیماتی اتخاذ نمودند که به تثبیت مالیاتی «Stand still fiscal» معروف گردید ولی در عمل ملاحظه شد که این قبیل تصمیمات نیز نتوانستند مشکلات ناشیه را علاج نمایند زیرا اساس تصمیمات که مبتنی بر مشورت قبلی برای تغییرات عوارض یا هنگام ضرورت فنی مالیاتی پیش-بینی شده بود دستخوش تغییرات مختلفه از طرف دول عضو گردید و تنها راهی که باقی میماند عبارت از این بود که سیستم مالیات بر عملکرد بر مبنای نرخ مجموعی ارزش اضافی را ترك نموده و سیستم واحد مالیاتی را با نرخ واحد انتخاب نمایند. در اجرای سیاست واحد مالیاتی پس از مذاکرات مدید سیستم مالیاتی عوارض بر ارزش اضافی را که در فرانسه معمول بود مبنای عمل قرارداد و اجرای آنرا بکلیه کشورهای عضو اتحادیه‌های اروپائی تعمیم داده‌اند. با این ترتیب با اتخاذ سیستم واحد مالیاتی و تعیین نرخ واحدی که در فصل مربوطه مورد بحث قرار خواهد گرفت همانطوریکه تعرفه‌های گمرکی مختلف ملی به تعرفه واحدی تبدیل گردیده نرخ مالیاتی واحدی نیز در کلیه رشته‌ها و کشورها بمورد اجرا در خواهد آمد تا انتقال آزادانه کالا از کشور دیگر را با در نظر گرفتن اصل رقابت آزادانه تأمین نماید.

شوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پریال جابری علوم انسانی